

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Άρθρα 2 § 2α και 45Α ν. 2121/1993, όπως διαμορφώθηκαν μετά την Κοινοτική Οδηγία 96/9/ΕΚ

Εφαρμογή της Κοινοτικής Οδηγίας 96/9/ΕΚ - έννοια και περιεχόμενο της βάσης δεδομένων

Ως βάση δεδομένων προστατευόμενη κατά το άρθρο 2 § 2α του ν. 2121/1993 υπό το φως και της κοινοτικής οδηγίας 96/9/ΕΟΚ νοείται η συλλογή έργων, δεδομένων ή άλλων ανεξάρτητων στοιχείων, διευθετημένων κατά συστηματικό ή μεθοδικό τρόπο και ατομικώς προσιτών με ηλεκτρονικά μέσα ή άλλο τρόπο. Το περιεχόμενο της βάσης δεδομένων προστατεύεται σύμφωνα με το κριτήριο της πρωτοτυπίας. Προστασία κατασκευαστή βάσης δεδομένων.

ΠολΠρΑθ 5810/2005*

(Σύνθεση: Β. Ρούσσου - Ντόγκα, Γ. Γκίκα, Β. Μπράτη - Εισηγήτρια)

Κατά το άρθρο 216 παρ. 1 ΚΠολΔ, η αγωγή εκτός από τα στοιχεία που ορίζονται στα άρθρα 118 ή 117, πρέπει να περιέχει: α) σαφή έκθεση των γεγονότων που θεμελιώνουν σύμφωνα με το νόμο την αγωγή και δικαιολογούν την άσκηση της από τον ενάγοντα κατά του εναγομένου, β) ακριβή περιγραφή του αντικειμένου της διαφοράς γ) ορισμένο αίτημα. Η αοριστία της αγωγής εξετάζεται από το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως, γιατί συνιστά έλλειψη προδικασίας η οποία ανάγεται στη δημόσια τάξη και δεν μπορεί να θεραπευθεί ούτε με τις προτάσεις, ούτε με παραπομπή στο περιεχόμενο άλλου εγγράφου, ούτε με την εκτίμηση των αποδείξεων (ΑΠ 1296/83), γιατί αντίκειται στις για την προδικασία διατάξεις του άρθρου 111 ΚΠολΔ των οποίων η τήρηση ερευνάται επίσης αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο. Αλλ' ούτε και με απλή αναφορά στη σχετική διάταξη του νόμου θεραπεύεται (ΑΠ 1147/ 2003 Νόμος). Σύμφωνα με την παράγραφο 2α, του άρθρου 2 του ν. 2121/1993, που προστέθηκε με το άρθρο 7 του ν. 2819/2000, ο οποίος αποτέλεσε το μέσο μεταφοράς της κοινοτικής οδηγίας 96/9/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 1996 σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων, αντικείμενο προστασίας των διατάξεων περί

* Σε συνέχεια της μελέτης «νομική προστασία βάσεων δεδομένων», που δημοσιεύθηκε στο προηγούμενο τεύχος (Digesta, 2006, σ. 318 επ.), παρατίθεται εδώ σχετική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Περαιτέρω στη σημείωση που ακολουθεί πραγματοποιείται ανάλυση των σημαντικότερων σημείων της απόφασης σε μια προσπάθεια κατανόησης της εφαρμογής της Κοινοτικής Οδηγίας και ερμηνείας βασικών εννοιών αυτής, ιδιαίτερος δε του άρθ. 45Α ν. 2121/1993 (αντίστοιχο άρθ. 7 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 96/9/ΕΚ, μετά την εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με αυτήν δια του άρθρου 7 ν. 2819/2000), που προστατεύει το ιδίόρρυθμο (sui generis) δικαίωμα του κατασκευαστή βάσεων δεδομένων.

πνευματικής ιδιοκτησίας είναι και οι βάσεις δεδομένων, οι οποίες λόγω της επιλογής ή διευθέτησης του περιεχομένου τους, αποτελούν πνευματικά δημιουργήματα. Η προστασία αυτή δεν εκτείνεται στο περιεχόμενο των βάσεων δεδομένων και δεν θίγει κανένα από τα δικαιώματα που υφίστανται στο περιεχόμενο αυτό. Ως βάση δεδομένων νοείται η συλλογή έργων, δεδομένων ή άλλων ανεξάρτητων στοιχείων, διευθετημένων κατά συστηματικό ή μεθοδικό τρόπο και ατομικώς προσιτών με ηλεκτρονικά μέσα ή με άλλο τρόπο. Η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας άρχεται *ex lege* με τη δημιουργία του έργου, όταν δηλ. το δημιούργημα έχει αποκτήσει μία μορφή αντιληπτή στις αισθήσεις και κύριο προστατευόμενο στοιχείο ενός έργου είναι η μορφή του, δηλ. η συγκεκριμένη διαμόρφωσή του. Η αναφορά του νομοθέτη στην «μορφή» ως προστατευόμενο στοιχείο του έργου αλλά και προϋπόθεση της έννοιας του αποδίδει έμμεσα την διεθνώς κρατούσα άποψη ότι στο δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας μόνο η μορφή ή η έκφραση προστατεύεται (η «παρουσίαση» της μορφοποιημένης ιδέας σε έναν οποιοδήποτε υλικό φορέα) κι όχι η ιδέα, σε αντίθεση με το δίκαιο της ευρεσιτεχνίας, όπου αντικείμενο προστασίας είναι το τεχνολογικό επίτευγμα (προϊόν ή μέθοδος), δηλαδή η εφευρετική ιδέα, όπως υλοποιείται μέσα από τις αξιώσεις της ευρεσιτεχνίας. Το περιεχόμενο της βάσης δεδομένων προστατεύεται, ανεξάρτητα από την καλλιτεχνική ή αισθητική του αξία και τον προορισμό του, αλλά σύμφωνα με το κριτήριο της πρωτοτυπίας. Η πρωτοτυπία, η έννοια της οποίας, ως γενικής ρήτηρας, δεν προσδιορίζεται (γενικά) από το νόμο, είναι, κατά τη θεωρία της στατιστικής μοναδικότητας, που επικρατεί στη νομολογία, η κρίση ότι κάτω από παρόμοιες συνθήκες και με τους ίδιους στόχους κανένας άλλος δημιουργός, κατά λογική πιθανολόγηση, δεν θα ήταν σε θέση να δημιουργήσει έργο όμοιο ή ότι παρουσιάζει μία ατομική ιδιομορφία ή ένα ελάχιστο όριο «δημιουργικού ύψους» έτσι ώστε να ξεχωρίζει και να διαφοροποιείται από τα έργα της καθημερινότητας ή από άλλα παρεμφερή γνωστά έργα (ΑΠ 257/1995 ΝοΒ 43, σ. 893, ΑΠ 446/1999 ΝοΒ 47, σ. 1184, ΕφΑθ 8138/2000 ΔΕΕ 2001, σ. 60, ΕφΑθ 8153/1999 ΕΕμπΔ 2000, 171, *Κουμάντου*: «Πνευματική Ιδιοκτησία», έκδ. 1995, σ. 98 επ., *Καλλινίκου*: «Τα θεμελιώδη θέματα του ν. 2121/1993», σ. 22 επ., *Α. Κοτσίρη*: «Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας», σ. 59-67). Περαιτέρω το άρθρο 45Α του ίδιου ως άνω νόμου με το οποίο προστατεύεται και το δικαίωμα ειδικής φύσης (*sui generis*) του κατασκευαστή βάσης δεδομένων ορίζει ότι: «1. Ο κατασκευαστής βάσης δεδομένων έχει το δικαίωμα να απαγορεύει την εξαγωγή ή/και επαναχρησιμοποίηση του συνόλου ή ουσιώδους μέρους του περιεχομένου της βάσης δεδομένων, αξιολογούμενου ποιοτικά ή ποσοτικά, εφόσον η απόκτηση, ο έλεγχος ή η παρουσίαση του περιεχομένου της βάσης δεδομένων καταδεικνύουν ουσιώδη ποιοτική ή ποσοτική επένδυση. Κατασκευαστής βάσης δεδομένων είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που λαμβάνει την πρωτοβουλία και επωμίζεται τον

κίνδυνο των επενδύσεων. 2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου: α) «Εξαγωγή» θεωρείται η μόνιμη ή προσωρινή μεταφορά του συνόλου ή ουσιώδους μέρους του περιεχομένου βάσης δεδομένων σε άλλο υλικό φορέα με οποιοδήποτε μέσο ή με οποιαδήποτε μορφή και β) «επαναχρησιμοποίηση» νοείται η πάσης μορφής διάθεση στο κοινό του συνόλου ή ουσιώδους μέρους του περιεχομένου της βάσης δεδομένων με διανομή αντιγράφων, εκμίσθωση, μετάδοση με άμεση επικοινωνία ή με άλλες μορφές. 3. Το δικαίωμα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 ισχύει ανεξάρτητα από το εάν η εν λόγω βάση δεδομένων ή το περιεχόμενό της προστατεύεται με τις διατάξεις για την πνευματική ιδιοκτησία ή με άλλες διατάξεις. Η προστασία βάσει του δικαιώματος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν θίγει ενδεχόμενα δικαιώματα επί του περιεχομένου τους. Το δικαίωμα ειδικής φύσης του κατασκευαστή βάσης δεδομένων μπορεί να μεταβιβασθεί με αντάλλαγμα ή χωρίς αντάλλαγμα ή να παραχωρηθεί ή εκμετάλλευσή του με άδεια ή σύμβαση. 4. Δεν επιτρέπεται η επανειλημμένη ή συστηματική επαναχρησιμοποίηση επουσιωδών μερών του περιεχομένου της βάσης». Από την ανωτέρω διάταξη σαφώς προκύπτει ότι για την προστασία του αναφερόμενου σε αυτή δικαιώματος αρκεί κατ' αρχάς να υπάρχει συλλογή έργων, δεδομένων ή άλλων ανεξάρτητων στοιχείων, τα οποία δεν πρέπει να συνδέονται μεταξύ τους ή τουλάχιστον να μπορούν να απομονώνονται χωρίς να χάνουν τον πληροφοριακό τους περιεχόμενο, διευθετημένα κατά συστηματικό ή μεθοδικό τρόπο, ατομικώς προσιτά με ηλεκτρονικά μέσα ή με άλλον τρόπο. Το θεσπιζόμενο με το άρθρο αυτό «sui generis» δικαίωμα δεν έχει το ίδιο αντικείμενο με το δικαίωμα του δημιουργού. Το αντικείμενο αυτού του δικαιώματος είναι η προστασία της πράξεως της επενδύσεως, αντιθέτως προς το δικαίωμα του δημιουργού που σκοπεί στην προστασία της πράξεως της δημιουργίας. Μια από τις βασικές έννοιες για τον προσδιορισμό του περιεχομένου της προστασίας που παρέχει το «sui generis» δικαίωμα είναι η έκφραση «ουσιώδης επένδυση», το στοιχείο δε του ουσιώδους πρέπει να συντρέχει ποιοτικώς ή ποσοτικώς. Σύμφωνα με το προοίμιο της κοινής θέσης στο πλαίσιο της οποίας η διάταξη αυτή έλαβε την τελική της μορφή στην ως άνω οδηγία και στη συνέχεια στην ελληνική έννομη τάξη, οι επενδύσεις που πρέπει να προστατευθούν είναι αυτές που πραγματοποιήθηκαν για την αναζήτηση και τη συλλογή του περιεχομένου της βάσεως δεδομένων. Συνεπώς οι επενδύσεις πρέπει να αφορούν συγκεκριμένες δραστηριότητες που ανάγονται στην κατάρτιση της βάσης δεδομένων, και ειδικότερα στην απόκτηση, έλεγχο ή παρουσίαση του περιεχομένου της. Οι επενδύσεις αυτές που είναι δυνατόν να συνίστανται σε διάθεση χρηματοδοτικών μέσων ή/και δαπάνη χρόνου, προσπαθειών και ενέργειας, και πρέπει να πρόκειται για επενδύσεις σημαντικών ανθρώπινων τεχνικών και οικονομικών πόρων. Ο όρος ουσιώδης προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη τις δαπάνες και τις αποσβέσεις αφενός και τη σημασία της φύσεως και του

περιεχομένου της βάσεως και του τομέα στον οποίον ανάγεται αφετέρου. Οι προστατευόμενες επενδύσεις δεν είναι μόνο αυτές που έχουν σημασία κατά την απόλυτη έννοια αλλά και αυτές που είναι επαρκώς ουσιώδεις κατά έναν κανόνα de minimis. Η προστασία που παρέχει το «sui generis» δικαίωμα αφορά εκτός από την απόκτηση και τον έλεγχο του περιεχομένου της βάσης δεδομένων και της παρουσίας της. Αυτό περιλαμβάνει όχι μόνο την κατά κυριολεξία παρουσίαση για τον χρήστη της βάσης δεδομένων, δηλαδή το εξωτερικό σχήμα, αλλά και τη διάρθρωση καθώς και την οργάνωση του περιεχομένου. Οι πράξεις που μπορούν να απαγορευθούν είναι κατά συνέπεια αφενός η εξαγωγή και αφετέρου η επαναχρησιμοποίηση. Εξαγωγή είναι η μεταφορά του περιεχομένου της βάσης δεδομένων σε άλλο υπόθεμα, ανεξαρτήτως του αν αυτό είναι μόνιμο ή προσωρινό. Επομένως αντικείμενο της ρυθμίσεως δεν είναι μόνον η μεταφορά σε άλλο υπόθεμα ίδιου τύπου αλλά και η μεταφορά σε υπόθεμα διαφορετικού τύπου. Επαναχρησιμοποίηση είναι ο τρόπος με τον οποίο στοιχεία της βάσεως τίθενται στη διάθεση του κοινού. Χρησιμοποιώντας ηθελήμενα την έννοια της επαναχρησιμοποίησης, ο κοινοτικός νομοθέτης θέλησε να δηλώσει με σαφήνεια ότι η προστασία πρέπει να αφορά και πράξεις που δεν συνιστούν εμπορική επαναχρησιμοποίηση. Οι τρόποι επαναχρησιμοποίησης, οι οποίοι απαριθμούνται στο πλαίσιο του νομικού ορισμού, όπως είναι η διανομή αντιγράφων, εκμίσθωση, κλπ πρέπει να θεωρηθούν ως μια ενδεικτική απαρίθμηση. Σε περίπτωση αμφιβολίας, η έννοια της διαθέσεως στο κοινό πρέπει να ερμηνεύεται ευρέως, πράγμα το οποίο υπονοεί η προσθήκη της φράσεως πάσης μορφής. Αντιθέτως απλές ιδέες ή η αναζήτηση πληροφοριών καθ'αυτών σε βάση δεδομένων δεν καλύπτονται από την ως άνω έννοια (Προτάσεις της Γενικής Εισαγγελέως *Stix - Hackl* της 8^{ης} Ιουνίου 2004 κατόπιν αίτησης για έκδοση προδικαστικής απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 96/9/ΕΚ, Υπόθεση C-444/02).

Στην προκειμένη περίπτωση η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι από το έτος 1992 δημιούργησε μία βάση δεδομένων, που περιεχόμενο είχε ένα ηλεκτρονικό ευρετήριο δρόμων και οικοδομικών τετραγώνων των δήμων της Ελλάδος, που έχουν ενταχθεί στο σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού αξίας ακινήτων με τους απαιτούμενους ανάλογους «συντελεστές», όπως τιμή ζώνης, συντελεστής εμπορικότητας, συντελεστής οικοπέδου κλπ, για τον υπολογισμό, με τη βοήθεια του κατάλληλου προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή υποβοηθητικού της χρήσης της βάσης δεδομένων και με την πληκτρολόγηση του ονόματος του δρόμου, της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου και της φορολογίας εισοδήματος μιας επιχείρησης ή ενός επαγγελματία καθώς επίσης και για τον υπολογισμό του τεκμαρτού εισοδήματος λόγω ιδιοκατοίκησης. Ότι για τη δημιουργία αυτής χρειάστηκε πολυμελές ειδικευμένο προσωπικό, το οποίο στην αρχή επεξεργάστηκε

350 χάρτες και 8 βιβλία «πίνακες τιμών», τα οποία αφορούσαν 100.000 οικοδομικά τετράγωνα σε δήμους της χώρας και τα οποία έκτοτε έχουν υπερδιπλασιαστεί, χρησιμοποιώντας υπαλλήλους εξειδικευμένους, οι οποίοι διενήργησαν αυτοψίες σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές που περιλαμβάνονται σ' αυτήν, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί το 2001 μια βάση δεδομένων που περιείχε στοιχεία για όλες τις υπαγόμενες τότε στο σύστημα Αντικειμενικού Προσδιορισμού Αξίας Ακινήτων περιοχές της χώρας, ήτοι για 1.770 δήμους, κοινότητες και δημοτικά - κοινοτικά διαμερίσματα ή οικισμούς, ενώ το σύνολο των οικοδομικών τετραγώνων που βρίσκονταν στη βάση ήταν 170.000 και σχηματίζονταν από 700.000 δρόμους. Ότι η πρώτη εναγόμενη εταιρία της οποίας νόμιμοι εκπρόσωποι είναι οι δεύτερος και τρίτος των εναγομένων, αφού απέκτησε ένα τέτοιο «πακέτο», δηλαδή την ως άνω βάση δεδομένων και το πρόγραμμα του ηλεκτρονικού υπολογιστή με το οποίο αυτή υποστηρίζεται, με την από 1.11.2000 σύμβαση παραχώρησης απλής άδειας εκμετάλλευσης, την οποία αναβάθμισε με νέα σύμβαση το έτος 2001, που κατάρτισε με την ενάγουσα, προέβη δια των υπαλλήλων της σε παράνομη αποκωδικοποίηση της ως άνω βάσης δεδομένων, την οποία στη συνέχεια αντέγραψε δουλικά και την ενσωμάτωσε σε δικό της πρόγραμμα με το όνομα «Ε.Τ.» και την διένειμε σε όλους τους υπαλλήλους, πράκτορες ή εξωτερικούς συνεργάτες της, που αντιστοιχούν σε συνολικά 3.964 ηλεκτρονικούς υπολογιστές οι οποίοι πλέον την χρησιμοποιούν προκειμένου να συνάψουν ασφαλιστικές συμβάσεις στο πρόγραμμα Μ.Σ.Ρ. και ειδικότερα ασφαλίσεις πυρός, σεισμού κλπ, για λογαριασμό της πρώτης εναγομένης. Ότι η ως άνω βάση δεδομένων αποτελεί πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα της ενάγουσας διότι τόσο η επιλογή όσο και η διευθέτηση του περιεχομένου της έγινε κατά τέτοιο τρόπο, ώστε κάτω από παρόμοιες συνθήκες και με τους ίδιους στόχους κανένας άλλος δημιουργός κατά λογική πιθανολόγηση, δε θα ήταν σε θέση να δημιουργήσει έργο όμοιο και με τις ενέργειές της αυτής η εναγόμενη προσέβαλε το περιουσιακό της δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας επί του συγκεκριμένου προϊόντος. Ότι επιπλέον η απόκτηση, ο έλεγχος και η παρουσίαση του περιεχομένου της ως άνω βάσης δεδομένων, όπως αυτή περιγράφεται στην υπό κρίση αγωγή, μαρτυρεί ουσιώδη επένδυση τόσο από ποιοτική όσο και από ποσοτική άποψη και με τις ενέργειές της αυτής η πρώτη εναγόμενη προσέβαλε το δικαίωμα της ειδικής φύσεως (*sui generis*) και ειδικότερα την αποκλειστική εξουσία εξαγωγής και επαναχρησιμοποίησής της βάσης δεδομένων, που έχει η ενάγουσα ως κατασκευάστρια αυτής. Με βάση το ιστορικό αυτό η ενάγουσα, με βάση τις διατάξεις περί προσβολής του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας επί της βάσης δεδομένων καθώς και του ειδικής φύσεως (*sui generis*) δικαιώματός της άλλως με βάση τις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού του άρθρου 65 παρ. 3 του ν. 2121/1993 σε συνδυασμό με την παρ. 6 αυτού, που συνίσταται στην εξοικονόμηση εκ μέρους της πρώτης εναγομένης του

ποσού που έπρεπε να είχε καταβάλει για την απόκτηση ισάριθμων με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές της αδειών εκμετάλλευσης και συμπληρωματικά με βάση τις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού του άρθρου 904 ΑΚ που συνίσταται στον χωρίς νόμιμη αιτία πλουτισμό της πρώτης εναγομένης, μετά τον παραδεκτό περιορισμό με τις προτάσεις της του κατανηφιστικού αιτήματος της αγωγής σε εν μέρει αναγνωριστικό (άρθρο 224 ΚΠολΔ) ζητεί: α) ν' αναγνωρισθεί δικαιούχος του δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας όσο και του ιδιόμορφου δικαιώματος που καθιδρύει η οδηγία 96/9/ΕΟΚ και τα άρθρο 45Α του ν. 2121/1993 πάνω στη βάση δεδομένων, β) να απαγορευθεί στην πρώτη εναγόμενη να κάνει χρήση της ένδικης βάσης με οποιονδήποτε τρόπο (εκτός από τη χρήση ενός και μοναδικού «πακέτου» που έχει αγοράσει από την ενάγουσα) είτε αυτοτελώς είτε ως τμήμα άλλων πληροφοριακών «εφαρμογών» και ιδίως της εφαρμογής «Τ.», ήτοι να αναπαράγει, εξάγει ή επαναχρησιμοποιεί το περιεχόμενο της βάσης εν όλω ή εν μέρει, γ) να υποχρεωθεί η πρώτη εναγόμενη να παραλείπει στο μέλλον οποιαδήποτε ενέργεια που αντίκειται στο ως άνω δικαίωμα της ενάγουσας και ιδίως να χρησιμοποιεί τη βάση δεδομένων ή τμήμα αυτής μέσω της εφαρμογής «Τ.» και να απειληθεί εναντίον της χρηματική ποινή 2.930 ευρώ για κάθε μεμονωμένη χρήση της βάσης από κάθε ένα ηλεκτρονικό υπολογιστή και για κάθε χρήση αυτού δ) Να αναγνωρισθεί η υποχρέωσή της πρώτης εναγόμενης, λόγω της προσβολής των άνω δικαιωμάτων της ενάγουσας να ανορθώσει την περιουσιακή ζημιά και να ικανοποιήσει την ηθική βλάβη της ενάγουσας και ειδικότερα να αναγνωρισθεί η υποχρέωση της α' εναγόμενης να της καταβάλει το ποσό των (3.964 X 950 X 2) 7.531.600 ευρώ, άλλως και επικουρικός το ποσό των (3.964 X 950) 3.765.800 ευρώ, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής και μέχρι την εξόφληση, να κηρυχθεί η απόφαση κατά τις κατανηφιστικές της διατάξεις προσωρινά εκτελεστή και να καταδικασθεί η πρώτη εναγόμενη στην δικαστική δαπάνη της ενάγουσας.

Η αγωγή παραδεκτά και αρμόδια εισάγεται προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού, που είναι αρμόδιο καθ' ύλην και κατά τόπον (άρθρα 18 παρ. 1, 22, 25 παρ. 2 ΚΠολΔ) και δικάζει κατά την τακτική διαδικασία. Με βάση τα εκτιθέμενα στο δικόγραφο της πραγματικά περιστατικά, η αγωγή πρέπει να απορριφθεί ως αόριστη και ανεπίδεκτη δικαστικής εκτιμήσεως όσον αφορά, τους δεύτερο και τρίτο εναγόμενους, διότι δεν περιέχει αίτημα εναντίον τους και ούτε μπορεί να συμπληρωθεί μεταγενέστερα με την επιχειρούμενη με τις προτάσεις της ενάγουσας συμπλήρωση της αγωγής, διότι αυτό συνιστά απαράδεκτη συμπλήρωση της ιστορικής βάσης της αγωγής και κατά τη βάσιμη περί τούτου ένσταση των εναγομένων. Τα δικαστικά έξοδα των δεύτερου και τρίτου εναγομένων πρέπει να επιβληθούν σε βάρος της ενάγουσας (άρθρο 176 ΚΠολΔ.) όπως ειδικότερα αναφέρεται στο διατακτικό. Επίσης πρέπει να απορριφθεί ως αόριστη και ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης και ως προς την πρώτη εναγόμενη κατά το

αίτημα αυτής για αναγνώριση της υποχρέωσης της τελευταίας προς καταβολή χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, διότι, μολονότι αναφέρεται η ύπαρξη ηθικής βλάβης και το ποσό αυτής στο αγωγικό δικόγραφο, δεν περιλαμβάνεται στα ρητώς αναφερόμενα στο αιτητικό αυτής κονδύλια, που είναι μόνο το ποσό των 7.531.600 ευρώ άλλως το ποσό των 3.765.800 ευρώ. Κατά το μέρος που κρίθηκε ορισμένη η αγωγή είναι και νόμιμη, στηριζόμενη, σύμφωνα και με όσα αναπτύχθηκαν στη μείζονα σκέψη, στις διατάξεις των άρθρων 1, 2, 2Α, 8, 45^Α παρ. 1 και 3, 65 παρ. 1, 2, 3, 4 και 6 ν. 2121/1993, 345, 346 ΑΚ, 70, 907, 908, 947 § 1, 176 ΚΠολΔ, και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσία, μετά την αποτυχία της προηγηθείσας με επιμέλεια της ενάγουσας απόπειρας συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς κατ' άρθρο 214Α, όπως προκύπτει από το από 6.4.2004 πρακτικό διαπίστωσης της αποτυχίας της απόπειρας συμβιβασμού. Από την εκτίμηση των ενόρκων καταθέσεων των μαρτύρων (ενός από κάθε πλευρά) που εξετάστηκαν στο ακροατήριο του Δικαστηρίου τούτου και περιέχονται στα ταυτάριθμα με την παρούσα πρακτικά δημόσια συνεδρίασης, οι οποίες εκτιμώνται καθ' εαυτές και σε συνδυασμό με τις ο λοιπές αποδείξεις, κατά το λόγο της γνώσεως και το βαθμό της αξιοπιστίας τους, των εγγράφων που οι διάδικοι επικαλούνται και νόμιμα προσκομίζουν και τα οποία λαμβάνει υπόψη το Δικαστήριο είτε ως αυτοτελή αποδεικτικά μέσα είτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, καθώς επίσης και των υπ' αριθ. 5744, 5745 από 28.2.2005 και 5749/1.3.2005 ενόρκων βεβαιώσεων των Γ.Ξ., Β.Μ. και Α.Μ. αντίστοιχα ενώπιον του Συμβολαιογράφου Αθήνας Χ.Μ., που ελήφθησαν μετά από νόμιμη και εμπρόθεσμη κλήτευση της πρώτης εναγομένης (βλ. τις υπ' αριθ. 6989γ, 6993γ/23.2.2005, 6997γ/24.2.2005 εκθέσεις επίδοσης του Δικαστικού Επιμελητή στο Πρωτοδικείο Αθηνών Α.Α., που προσάγει και επικαλείται η ενάγουσα) και των υπ' αριθ. 3944, 3945, 3946/25.2.2005 ενόρκων βεβαιώσεων Ξ.Λ., Β.Κ., και Γ.Κ. ενώπιον του Ειρηνοδίκου Αθηνών μετά από νόμιμη και εμπρόθεσμη κλήτευση της ενάγουσας (βλ. την υπ' αριθ. 1789β/22.2.2005 έκθεση επίδοσης του Δικαστικού Επιμελητή στο Πρωτοδικείο Αθήνας Α.Μ. που προσάγει και επικαλείται η πρώτη εναγομένη) αποδείχθηκαν τα παρακάτω πραγματικά περιστατικά: Η ενάγουσα εταιρία, δραστηριοποιείται από το 1992 στον τομέα της πληροφορικής με ειδικότερο αντικείμενο την ανάπτυξη και διάθεση στην αγορά βάσεων πληροφοριακών δεδομένων και προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών. Τα προϊόντα της αυτά απευθύνονται σε επαγγελματίες που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τον τομέα της λογιστικής και της φορολογίας (λογιστές, φοροτεχνικούς, ασφαλιστές κλπ) καθώς επίσης και σε επιχειρήσεις, τράπεζες και οργανισμούς, που χρησιμοποιούν τις σχετικές πληροφορίες. Ένα από τα προϊόντα της αυτά, το οποίο είναι μάλιστα και το πιο βασικό από τα υπόλοιπα, είναι ένα ηλεκτρονικό ευρετήριο δρόμων και οικοδομικών τετραγώνων των δήμων της Ελλάδος, που έχουν ενταχθεί

στο σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού αξίας ακινήτων με τους απαιτούμενους ανάλογους συντελεστές, όπως είναι η τιμή ζώνης, ο συντελεστής εμπορικότητας, ο συντελεστής αξιοποίησης οικοπέδου κλπ. Προκειμένου να καταστεί δυνατή η εύρεση των δρόμων και των ως άνω συντελεστών, κατασκευάστηκε ένα κατάλληλο πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή, υποβοηθητικό της βάσης δεδομένων, δια του οποίου πληκτρολογεί ο χρήστης της βάσης το όνομα του δρόμου και επιτυγχάνει την άμεση εύρεση των απαιτούμενων συντελεστών και τελικώς τον υπολογισμό της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου. Η απαρχή αυτής της δημιουργίας της ως άνω βάσης δεδομένων έγινε με την προμήθεια όλων των επίσημων χαρτών και βιβλίων, που αναφέρονται στα οικοδομικά τετράγωνα και τους συντελεστές και συνεχίστηκε με τη διαδικασία καταχώρησής τους σε ηλεκτρονικό υπολογιστή. Ειδικά ως προς τον κατάλογο των δρόμων και των οικοδομικών τετραγώνων που εντάσσονται στο σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας, η ενάγουσα χρησιμοποίησε, συνδύασε και διασταύρωσε, με ειδικευμένο προσωπικό τα στοιχεία που πήρε από τους 350 επίσημους χάρτες του Υπουργείου Οικονομικών και 8 βιβλία «πίνακες τιμών» αλλά και σε άλλες πηγές όπως είναι χάρτες πολεοδομικών υπηρεσιών, χάρτες ΕΥΔΑΠ, χάρτες που κυκλοφορούν στο εμπόριο κλπ. Στη συνέχεια συνέκρινε τα στοιχεία αυτών των δεδομένων με τους καταλόγους των ΕΛΤΑ με τα ονόματα των οδών και τους ταχυδρομικούς κώδικες. Αποτέλεσμα ήταν να δημιουργήσει μια ηλεκτρονική βάση δεδομένων και συγκεκριμένα ένα ηλεκτρονικό ευρετήριο δρόμων και οικοδομικών τετραγώνων των δήμων της Ελλάδος, που έχουν ενταχθεί στο σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού αξίας ακινήτων με τους απαιτούμενους ανάλογους «συντελεστές», όπως τιμή ζώνης, συντελεστής εμπορικότητας, συντελεστής οικοπέδου κλπ, για τον υπολογισμό με την πληκτρολόγηση του ονόματος του δρόμου, της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου καθώς επίσης και τον υπολογισμό της φορολογίας εισοδήματος μιας επιχείρησης ή ενός επαγγελματία και τον υπολογισμό του τεκμαρτού εισοδήματος λόγω ιδιοκατοίκησης. Ειδικότερα, στη ως άνω βάση δεδομένων ο τρόπος αναζήτησης της αντικειμενικής αξίας των δρόμων στηρίχθηκε στη λεκτική αναζήτηση δρόμων και αντιστοίχισης δρόμων ή τμημάτων δρόμων με τιμές ζώνης και συντελεστές εμπορικότητας. Επίσης μέσω της γενικής αυτής κατεύθυνσης έγινε επιλογή της ειδικότερης κατεύθυνσης να μπορεί να αναζητηθεί ο δρόμος και με βάση το οικοδομικό τετράγωνο. Αυτή όμως η επιλογή και η διευθέτηση του περιεχομένου της άνω βάσης δεδομένων δεν μπορεί να θεωρηθεί πρωτότυπη διότι δεν παρουσιάζει μια ατομική ιδιομορφία έτσι ώστε να ξεχωρίζει και να διαφοροποιείται από άλλα παρεμφερή έργα. Έτσι, για τον υπολογισμό της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων, η συνηθέστερη μέθοδος είναι μέσω της λεκτικής αναζήτησης των δρόμων καθώς επίσης και ειδικότερα των οικοδομικών τετραγώνων. Επίσης για τη διαμόρφωση της ένδικης βάσης

δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν χάρτες και βιβλία του Υπουργείου Οικονομικών, τα οποία διασταυρώθηκαν με άλλα στοιχεία άλλων υπηρεσιών. Όμως η επιλογή των στοιχείων αυτών δεν εμφανίζει πρωτοτυπία, αφού ο καθένας ο οποίος θα ήθελε να δημιουργήσει μια αντίστοιχη βάση δεδομένων στην ίδια επιλογή στοιχείων θα κατέληγε, η δε κατάταξη των στοιχείων αυτών γίνεται αλφαβητικά, δηλαδή κατά τρόπο αυτονόητο και όχι πρωτότυπο. Εξάλλου είναι απαραίτητο στη βάση δεδομένων να περιλαμβάνεται ο δρόμος, το τετράγωνο στο οποίο ανήκει αυτός, η τιμή εκκίνησης της αξίας των ακινήτων, που βρίσκονται στο συγκεκριμένο οικοδομικό τετράγωνο και ο συντελεστής εμπορικότητας του συγκεκριμένου δρόμου. Τα στοιχεία αυτά βρίσκονται στους πίνακες του Υπουργείου Οικονομικών παρατεθειμένα με αυτόν ακριβώς τον τρόπο. Συνεπώς δεν υπάρχει δυνατότητα διαφορετικής επιλογής των στοιχείων που απαρτίζουν την ένδικη βάση δεδομένων. Κατά συνέπεια αφού δεν είναι δυνατόν να υπάρξει κάποια πρωτοτυπία ως προς την επιλογή και διευθέτηση του περιεχομένου της, η ως άνω βάση δεδομένων δεν αποτελεί πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα. Περαιτέρω από τις προσκομιζόμενες μετ' επίκλησης έντυπες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος της ενάγουσας καθώς επίσης και από τις καταστάσεις του προσωπικού που απασχολεί, αποδεικνύεται ότι για την κατασκευή, επέκταση, βελτίωση, συντήρηση, οργάνωση και λειτουργία της επίδικης βάσης δεδομένων χρειάστηκε να γίνει ουσιώδης ποσοτική επένδυση. Συγκεκριμένα από το 1994 έως το 2000, οπότε και μετατράπηκε η εταιρική μορφή της ενάγουσας από ομόρρυθμη εταιρία σε ανώνυμη, δαπανήθηκαν 427.575,20 ευρώ και από το 2000 έως το 2003 δαπανήθηκε το ποσό των 616.603,33 ευρώ για τα έξοδα των λειτουργικών της αναγκών. Η ένδικη βάση δεδομένων, εξάλλου, όπως αναλύθηκε ανωτέρω, αποτελεί το κύριο (αν όχι και το αποκλειστικό) προϊόν της ενάγουσας στο οποίο στηρίζονται τα τρία κύρια προϊόντα πληροφορικής που έχει κατασκευάσει και διανέμει η ίδια στους πελάτες της: (α) φόροι - φορολογία κεφαλαίου - αντικειμενικές αξίες, β) φόροι - φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων και γ) φόροι - φορολογία ρευματοδότησης οικοδομών). Αποδεικνύεται περαιτέρω ότι υπήρξε και ουσιώδης επένδυση της ενάγουσας που συνίσταται στη μίσθωση των εργασιών πολυμελούς εξειδικευμένου προσωπικού καθώς επίσης και πολύχρονη προσπάθεια ακόμη και αυτών των ίδιων των εταιρών. Η συλλογή και καταχώρηση των στοιχείων δήμων, δρόμων και οικοδομικών τετραγώνων απαιτούσε χρόνο προσπάθεια διάθεση χρηματοδοτικών μέσων. Ειδικότερα οι υπάλληλοι της ενάγουσας έπρεπε να ανατρέξουν στους χάρτες του Υπουργείου Οικονομικών, στους οποίους είναι αποτυπωμένες οι ονομασίες των δρόμων και δεν αρκούσε να ανατρέξουν μόνο στα βιβλία τιμών αυτού, όπου εκεί αναγράφονται μόνο οι δρόμοι στους οποίους αλλάζει ο συντελεστής εμπορικότητας. Στη συνέχεια, κατόπιν συστηματικού ελέγχου με άλλους χάρτες διαφορετικών υπηρεσιών ακόμη και μετάβασης σε

διάφορες περιοχές της χώρας για την διενέργεια αυτοψίας, καταχωρούσαν στη βάση δεδομένων τα ακριβή στοιχεία. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να καταχωρηθούν 1.770 δήμοι και κοινότητες με 105.000 περίπου δρόμους και 175.000 περίπου διαφορετικά οικοδομικά τετράγωνα. Οι πραγματοποιηθείσες ως άνω επενδύσεις της ενάγουσας, οι οποίες συνίστανται σε διάθεση σημαντικών χρηματοδοτικών μέσων, μεγάλη δαπάνη χρόνου, προσπαθειών και ενέργειας είναι ουσιώδεις. Αφορούν δε συγκεκριμένες δραστηριότητες, που ανάγονται στην κατάρτιση της ένδικης βάσης δεδομένων και ειδικότερα στην απόκτηση, έλεγχο αλλά και παρουσίαση του περιεχομένου της. Αυτή περιλαμβάνει το ιδιαίτερο σχήμα της συγκεκριμένης βάσης, η οποία χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερη ακρίβεια και πιστότητα προσδιορισμού των συντελεστών του Αντικειμενικού Συστήματος και ευκολία στον χρήστη αυτής, αλλά και την οργάνωση και διάρθρωση του περιεχομένου της με τον τρόπο που παρουσιάζεται. Είναι συνεπώς η ενάγουσα δικαιούχος του δικαιώματος ειδικής φύσεως (*sui generis*) του κατασκευαστή, όπως αυτό αναλυτικά περιγράφεται στη μείζονα σκέψη στην αρχή της παρούσας. Όπως προειπώθηκε σκοπός της δημιουργίας της επίδικης βάσης ήταν η διάθεση της προς πώληση, όπως και έγινε από το 1994 σε επιχειρήσεις, οργανισμούς, τράπεζες αλλά και φυσικά πρόσωπα. Αυτή η βάση δεδομένων ανανεωνόταν συνεχώς με καινούργια στοιχεία τα οποία έναντι καθορισμένου συμβατικά τιμήματος, επίσης προμηθεύονταν οι ενδιαφερόμενοι. Η εναγομένη εταιρία απέκτησε αρχικά με την καταρτιθείσα με την ενάγουσα, από 1.11.2000 σύμβαση παραχώρησης απλής άδειας εκμετάλλευσης, ένα πακέτο που περιείχε την επίδικη βάση δεδομένων με το υποστηρίζον αυτήν πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή, την οποία και αναβάθμισε με νέα σύμβαση το έτος 2001. Αντικείμενο της συμφωνίας ήταν ότι θα χρησιμοποιούσε τη βάση δεδομένων σε έναν μόνο υπολογιστή, χωρίς να έχει δικαίωμα να εξάγει, αναπαράγει και επαναχρησιμοποιεί το περιεχόμενό της. Η πρώτη εναγομένη κατάφερε όμως να αποκωδικοποιήσει την επίδικη βάση δεδομένων, να την αντιγράψει δουλικά και να την εντάξει σε ένα δικό της πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή που ονόμασε «Γ.». Την διέθεσε μάλιστα και σε υπαλλήλους αλλά και συνεργαζόμενους με αυτήν ασφαλιστές προκειμένου να την χρησιμοποιήσουν σε υπολογισμό της τιμής ζώνης των ακινήτων, που θέλουν να ασφαλίσουν και στη συνέχεια σε υπολογισμό των ασφαλίσεων για τα υπό σύναψη με την πρώτη εναγομένη ασφαλιστήρια συμβόλαια. Τα ανωτέρω ενισχύονται και από την από 6.1.2004 γνωμοδότηση του Μ.Χ., Καθηγητή στο Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Πανεπιστημίου Αθηνών, που προσάγεται μετ' επικλήσεως από την ενάγουσα, ο οποίος διαπίστωσε, κατόπιν ελέγχου των δύο προγραμμάτων που του παραδόθηκαν με τις βάσεις δεδομένων της ενάγουσας και της πρώτης εναγομένης, ότι πρόκειται για την ίδια βάση δεδομένων η οποία έχει αποτυπωθεί σε δύο διαφορετικά αντίγραφα. Συγκεκριμένα και ως προς την δομή

αλλά και το περιεχόμενο του αρχείου των δρόμων, του αρχείου των δήμων αλλά και του αρχείου των οικοδομικών τετραγώνων βρέθηκε τέτοια ομοιότητα που αγγίζει το 100%. Προς επίρρωση μάλιστα της κρίσης του ανέφερε ότι οι «παγίδες» που τοποθέτησε η ενάγουσα προς προστασία της βάσης της από πιθανούς αντιγραφείς, βρέθηκαν απολύτως οι ίδιες στη συγκρινόμενη βάση δεδομένων της πρώτης εναγομένης. Τέτοιου είδους παγίδα είναι η ενσωμάτωση στη βάση δεδομένων της ενάγουσας 31 οικοδομικών τετραγώνων που είναι ανύπαρκτα ή καταχωρημένα δύο φορές στους συγκεκριμένους δήμους, το τρίτο γράμμα της περιμέτρου των οποίων σχηματίζει την ακροστιχίδα «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΗΣ Σ...». Το ότι η ως άνω βάση δεδομένων της εναγομένης αποτελεί δουλική αντιγραφή της βάσης δεδομένων της ενάγουσας, την οποία ενσωμάτωσε σε δικό της πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή, επιβεβαιώνει και το γεγονός ότι ο Δικαστικός Επιμελητής Θ.Π., ο οποίος προέβη σε εκτέλεση προσωρινής διαταγής του Προέδρου Υπηρεσίας του Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία διετάχθη η αναλυτική απογραφή των ηλεκτρονικών υπολογιστών που περιέχουν την εφαρμογή «τ.» σε καταστήματα, και πρακτορεία της πρώτης εναγομένης, ή συνεργαζόμενα με αυτήν και την κατάσχεση του δίσκου που περιέχει την εν λόγω εφαρμογή και την εκτύπωση του περιεχομένου της βάσης δεδομένων, που βρίσκεται σε οποιοδήποτε ηλεκτρονικό υπολογιστή, διαπίστωσε στις πράξεις εκτέλεσως που επιχειρήθηκαν και καταγράφονται στις υπ' αριθ. 1476, 1477 και 1478/10.2.2004 εκθέσεις αναλυτικής απογραφής, που συνέταξε ο ίδιος τα εξής: α) σε όλα τα καταστήματα και στο πρακτορείο της εναγομένης που ελέγχθηκαν ευρέθη η επίμαχη εφαρμογή που περιέχει την ένδικη βάση δεδομένων, β) ευρέθη και κατασχέθηκε και ένα CD της εναγομένης με την αντιγραφείσα βάση δεδομένων, γ) εκτυπώθηκαν από τους υπολογιστές της εναγομένης εκείνα ακριβώς τα στοιχεία που επιβεβαιώνουν, ως άνω την ομοιότητα των δύο βάσεων. Από τα ανωτέρω αποδεικνύεται ότι η εναγόμενη διά των υπαλλήλων της, μετέφερε την ένδικη βάση δεδομένων σε άλλο πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή και επαναχρησιμοποιήθηκε, ήτοι αναπαρήχθη σε πολλαπλά αντίγραφα και διανεμήθηκε στους υπαλλήλους της, προσβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το ειδικής φύσεως «*suí generis*» δικαίωμα του κατασκευαστή, ο οποίος εν προκειμένω είναι η ενάγουσα, αφού αυτή αναλαμβάνει την πρωτοβουλία και επωμίζεται τον κίνδυνο των επενδύσεων. Περαιτέρω, σύμφωνα με την υπ' αριθ. 115121 τεχνική έκθεση του Ε.Μ., που προσάγεται μετ' επικλήσεως από την εναγόμενη, ο αριθμός των υπολογιστών, στους οποίους θα ήταν δυνατόν να χρησιμοποιηθεί η αντιγραφείσα βάση δεδομένων, προκειμένου να συναφθούν ασφαλιστήρια συμβόλαια περιουσίας για λογαριασμό της πρώτης εναγόμενης και στους οποίους θα ήταν χρήσιμη αυτή, ανέρχεται σε 188. Ο ισχυρισμός της ενάγουσας ότι θα μπορούσε να χρησιμεύσει σε όλους τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές της

εναγόμενης, οι οποίοι ανέρχονται, σύμφωνα με τα ενημερωτικά δελτία της εναγόμενης, οι μεν σταθεροί (ηλεκτρονικοί υπολογιστές) που βρίσκονται εγκατεστημένοι στα καταστήματα αυτής (εναγόμενης) σε 1.250, ο δε συνολικός αριθμός των ασφαλιστικών συμβούλων που βρίσκεται στο δίκτυο υποκαταστημάτων της και χρειάζεται ηλεκτρονικό υπολογιστή σε 1421, ενώ στο ελεύθερο δίκτυό της σε 1293, δεν αποδείχθηκε βάσιμος ουσία του. Συγκεκριμένα δεν είναι δυνατόν όλοι οι υπάλληλοι της εναγομένης να χρησιμοποιούν την ένδικη βάση δεδομένων, παρά μόνο όσοι ασχολούνται με την κατάρτιση των ως άνω ασφαλιστηρίων συμβολαίων περιουσίας. Η αξία του πακέτου της βάσης δεδομένων, που όπως προειπώθηκε αποτελεί το κύριο και ουσιώδες μέρος του προγράμματος το οποίο την υποστηρίζει, ανέρχεται στο ποσό των 950 ευρώ έκαστο, όπως αποδεικνύεται εξ' άλλου και από τιμολόγια - δελτία αποστολής που είχε εκδώσει η ενάγουσα σε διάφορους πελάτες της για την αγορά του συγκεκριμένου προγράμματος που περιέχει την ένδικη βάση δεδομένων. Ο ισχυρισμός της πρώτης εναγόμενης ότι η βάση δεδομένων, η οποία συνοδεύει το επιμέρους τμήμα του λογισμικού προϊόντος της ενάγουσας με τον τίτλο «Α.Α.Γ.», αποτελεί μια απλή αποθήκη πληροφοριών, από την οποία αντλεί κανείς την πληροφορία της τιμής ζώνης, ή αποτελεί το μέγεθος εκκίνησης του υπολογισμού της αντικειμενικής αξίας ενός ακινήτου, και η οποία έτσι δεν έχει καμία αξία δεν αποδεικνύεται βάσιμος στην ουσία του. Ειδικότερα, όπως προαναφέρθηκε, η ένδικη βάση δεδομένων περιέχει σε ηλεκτρονική μορφή ένα ευρετήριο δρόμων και οικοδομικών τετραγώνων των δήμων της χώρας που έχουν ενταχθεί στο σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού αξίας ακινήτων, ήτοι μια συλλογή δεδομένων, τα οποία δεν συνδέονται μεταξύ τους και είναι διευθετημένα κατά συστηματικό και μεθοδικό τρόπο. Και παρά το γεγονός ότι είναι συλλογή στοιχείων, τα οποία κάποιος μπορεί να βρει και σε άλλα αρχεία, δεν είναι δυνατόν να τα βρει διευθετημένα και συστηματοποιημένα με τον τρόπο που παρουσιάζονται στην ένδικη βάση δεδομένων, που πράγματι αποτελεί μια αξιόπιστη, δαπανηρή και πολύχρονη εργασία. Το γεγονός ότι περιέχει και έναν έξυπνο τρόπο υπολογισμού της αντικειμενικής ο αξίας ενός ακινήτου, ανακαλώντας τους σχετικούς συντελεστές, το οποίο αποτελεί το υπόθεμα, δηλαδή το πρόγραμμα που την υποστηρίζει, δεν αναιρεί αλλά αντίθετα αναδεικνύει την αξία της. Επομένως η πρώτη εναγόμενη, με την ως άνω παράνομη και υπαίτια πράξη της εξαγωγής και επαναχρησιμοποίησης της ένδικης βάσης δεδομένων της ενάγουσας, έχει προσβάλει παράνομα το ως άνω (sui generis) δικαίωμα της τελευταίας, η περιουσιακή δε ζημιά που προκλήθηκε στην ενάγουσα από τη συμπεριφορά αυτή της εναγόμενης ανέρχεται στο ποσό των (188 X 950 X 2) 357.200 ευρώ, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 65 παρ. 2 εδ. β' του ν. 2121/1993. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, πρέπει η αγωγή να γίνει εν μέρει δεκτή και ως κατ' ουσία βάσιμη ως

προς την πρώτη εναγόμενη κατά την κύρια βάση της, παρελκούς της εξέτασης της επικουρικής αυτής βάσης, και: α) να αναγνωρισθεί η ενάγουσα δικαιούχος του ειδικού δικαιώματος του κατασκευαστή που καθιδρύει η οδηγία 96/9/ΕΟΚ και το άρθρο 45Α του ν. 2121/1993 στην ένδικη βάση δεδομένων (ηλεκτρονικό ευρετήριο δρόμων και οικοδομικών τετραγώνων των Δήμων της χώρας που έχουν ενταχθεί στο σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού αξίας ακινήτων με τους απαιτούμενους ανάλογους συντελεστές), β) να απαγορευθεί στην πρώτη εναγόμενη να κάνει χρήση της ως άνω βάσης δεδομένων με οποιοδήποτε τρόπο (εκτός από τη χρήση ενός και μοναδικού «πακέτου» που έχει αγοράσει από την ενάγουσα) είτε αυτοτελώς είτε ως τμήμα άλλων πληροφοριακών «εφαρμογών» και ιδίως της εφαρμογής «Τ.», ήτοι να αναπαράγει, εξάγει ή επαναχρησιμοποιεί το περιεχόμενο της βάσης εν όλω ή εν μέρει, γ) να υποχρεωθεί η πρώτη εναγόμενη να παραλείπει στο μέλλον οποιαδήποτε ενέργεια που αντίκειται στο άνω δικαίωμα της ενάγουσας και ιδίως να χρησιμοποιεί την ένδικη βάση δεδομένων ή τμήμα αυτής μέσω της εφαρμογής «Τ.» και να απειληθεί εναντίον της χρηματική ποινή 2.000 ευρώ για κάθε παράβαση κάθε παράβαση των ως άνω προς παράλειψη υποχρεώσεών της, ήτοι για κάθε μεμονωμένη χρήση της βάσης δεδομένων από κάθε ένα ηλεκτρονικό υπολογιστή και για κάθε χρήση αυτού (άρθρο 65 § 4 ν. 2121/93) δ) να αναγνωρισθεί η υποχρέωση της πρώτης εναγόμενης να καταβάλει στην ενάγουσα το ως πάνω ποσό των 357.200 ευρώ, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής και μέχρι την εξόφληση και ε) να κηρυχθεί η απόφαση κατά τις καταψηφιστικές της διατάξεις προσωρινά εκτελεστή.

Σημείωση

Η απόφαση, πέρα από την ερμηνεία και την επεξήγηση ειδικών όρων των διατάξεων της Οδηγίας, προβαίνει σε μια διαφορετική αντιμετώπιση του ζητήματος, καθώς σε κάποια σημεία της έρχεται σε σύγκρουση με τη θεωρία που έχει διαμορφωθεί.

1. Αντικείμενο προστασίας του ειδικής φύσεως δικαιώματος

Η μέχρι τώρα θεωρία διακρίνει τις βάσεις δεδομένων με κριτήριο το κατά πόσον αυτές αποτελούν – λόγω της επιλογής και διευθέτησης του περιεχομένου τους – προσωπικό πνευματικό δημιούργημα. Αν μια βάση πράγματι αποτελεί προσωπικό πνευματικό δημιούργημα, τότε προστατεύεται με το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας του άρθ. 2 § 2.α. ν. 2121/1993¹. Σε περίπτωση, όμως, που μια βάση δεν αποτελεί προσωπικό πνευματικό δημιούργημα, προστατεύεται με το ειδικής φύσεως (*sui generis*) δικαίωμα του άρθ. 45Α ν. 2121/1993². Σύμφωνα με

1. Η παράγραφος 2α προστέθηκε με την παρ. 1 άρθ. 7 ν. 2819/2000.

2. Βλ. ενδεικτικά *Κανελλοπούλου - Μπότη*, Χρήση βάσεων δεδομένων σε βιβλιοθήκες και αρχεία,

πολλούς συγγραφείς, ο χαρακτηρισμός «προσωπικό πνευματικό δημιούργημα» υπονοεί την ύπαρξη κάποιου είδους πρωτοτυπίας, όχι, όμως, τόσο αυστηρού όπως απαιτείται για το χαρακτηρισμό ενός έργου ως τέτοιο. Γι' αυτό γίνεται λόγος για «πρωτότυπες» και «μη πρωτότυπες» βάσεις δεδομένων. Η διάκριση αυτή, που απαντάται στη θεωρία, αν και υπονοείται από το δικαστήριο, δεν αποτελεί γνώμονα για την επίλυση της επίδικης υπόθεσης³.

Άμεσο αντικείμενο προστασίας του *sui generis* δικαιώματος, κατά το σκεπτικό του δικαστηρίου, είναι η πράξη της επένδυσης, ενώ η προστασία με πνευματική ιδιοκτησία (άρθ. 2 § 2α ν. 2121/1993) «σκοπεί στην προστασία της πράξεως της δημιουργίας». Επομένως, εφόσον αποδεικνύεται ότι για την κατασκευή, επέκταση, οργάνωση και λειτουργία της επίδικης βάσης δεδομένων χρειάστηκε να γίνει ουσιώδης ποσοτική και ποιοτική επένδυση, η κατασκευάστρια εταιρία απολαμβάνει το *sui generis* δικαίωμα του άρθ. 45Α ν. 2121/1993.

Συμπερασματικά, η απόφαση δεν αναγνωρίζει ότι και τα δύο είδη βάσεων δεδομένων («πρωτότυπες» και μη) αποτελούν αντικείμενα προστασίας. Ενώ δηλαδή μια πρωτότυπη βάση δεδομένων αναγνωρίζεται ως αντικείμενο προστασίας, αν η βάση δεν είναι πρωτότυπη τότε αντικείμενο προστασίας δεν είναι αυτή, αλλά η πράξη της επένδυσης⁴.

2. Ως προς το ζήτημα της «πρωτοτυπίας»

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω (υπό Ι), η Κοινοτική Οδηγία δεν κάνει άμεσα λόγο για πρωτότυπες βάσεις δεδομένων. Στη θεωρία, όμως, χαρακτηρίζονται «πρωτότυπες» οι βάσεις δεδομένων που ανταποκρίνονται στο κριτήριο της

www.eae.org.gr/congress-Papers/pap_Kanel.pdf, 3.

3. Εν προκειμένω, η επίδικη βάση δεδομένων δεν θεωρείται πρωτότυπη και άρα δε χρήζει της προστασίας του άρθ. 2 § 2α ν. 2121/1993. Στη συνέχεια όμως η απόφαση αναφέρει ότι για την προστασία του δικαιώματος που παρέχεται στο άρθ. 45Α ν. 2121/1993 «αρκεί κατ' αρχάς να υπάρχει συλλογή έργων, δεδομένων ή άλλων ανεξαρτήτων στοιχείων, τα οποία δεν πρέπει να συνδέονται μεταξύ τους ή τουλάχιστον να μπορούν να απομονώνονται χωρίς να χάνουν το πληροφοριακό τους περιεχόμενο, διευθετημένα κατά συστηματικό ή μεθοδικό τρόπο, ατομικώς προσिता με ηλεκτρονικά μέσα ή με άλλο τρόπο». Εμμέσως δηλαδή αποκλείει κάθε είδους πρωτοτυπία, πνευματική δημιουργία κλπ.

4. Παρ' όλ' αυτά η θεωρία τονίζει ότι ο ισχυρισμός αυτός – ότι δηλαδή αντικείμενο προστασίας του *sui generis* δικαιώματος είναι η επένδυση – αποτελεί παρανόηση, διότι στην πραγματικότητα το στοιχείο της επένδυσης «αποτελεί προϋπόθεση της αναγνώρισης ενός δικαιώματος ειδικής φύσης του κατασκευαστή μιας βάσης δεδομένων...είναι εσφαλμένη η εντύπωση που δίδεται συνήθως, πως το δικαίωμα ειδικής φύσης του κατασκευαστή προστατεύει την επένδυση – δεν προστατεύει την επένδυση, αλλά τη βάση δεδομένων...», *Κανελλοπούλου - Μπότη*, Νομική Προστασία Βάσεων Δεδομένων, Νομική Βιβλιοθήκη 2004, σ. 64. (Βλ. και *Κουμάντο*, Βάσεις δεδομένων και κοινοτικές οδηγίες, ΝοΒ 2002, σ. 504-505: «Αντικείμενο του δικαιώματος είναι, βέβαια, η βάση δεδομένων. Αλλά, για να αναγνωρισθεί ως αντικείμενο αυτού του ειδικού δικαιώματος...δε χρειάζεται να ικανοποιεί τις προϋποθέσεις προστασίας κατά την πνευματική ιδιοκτησία»).

Οδηγίας, δηλαδή αποτελούν προσωπικό πνευματικό δημιούργημα λόγω της επιλογής και της διευθέτησης του περιεχομένου τους. Ο όρος αυτός, όμως, δε χρησιμοποιείται με την ίδια αυστηρότητα που απαιτείται για τον χαρακτηρισμό ενός έργου ως τέτοιο⁵.

Στην απόφαση, αντίθετα, δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στο κριτήριο της πρωτοτυπίας με την απόλυτη έννοια. Σύμφωνα με αυτή, για να προστατευτεί μια βάση δεδομένων με πνευματική ιδιοκτησία πρέπει να είναι πρωτότυπη, η έννοια δε της πρωτοτυπίας εξειδικεύεται με την υιοθέτηση της θεωρία της στατιστικής μοναδικότητας⁶, μιας θεωρίας που χρησιμοποιείται για τα έργα. Με αυτόν τον τρόπο, φαίνεται να περιορίζεται κατά πολύ το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 § 2α ν. 2121/1993, καθώς οι βάσεις δεδομένων, όπως τις γνωρίζουμε σήμερα, είναι σε μεγάλο βαθμό τυποποιημένες τόσο σε μορφή όσο και σε λειτουργία, άρα στερούνται δημιουργικού ύψους.

Το δικαστήριο αποκλείει την προστασία της επίδικης βάσης δεδομένων με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας του άρθ. 2 § 2α ν. 2121/1993, επειδή η επιλογή και η διευθέτηση του περιεχομένου της δεν μπορεί να θεωρηθεί πρωτότυπη, δεν παρουσιάζει, δηλαδή, μια ατομική ιδιομορφία έτσι ώστε να ξεχωρίζει και να διαφοροποιείται από άλλα παρεμφερή έργα. Ενώ, λοιπόν, σύμφωνα με την Οδηγία για να προστατευτεί νομικά μια βάση δεδομένων αρκεί να αποτελεί λόγω της επιλογής ή διευθέτησης του περιεχομένου της πνευματικό δημιούργημα, η απόφαση προσδιορίζει ως προϋπόθεση την πρωτοτυπία αυτής της επιλογής και διευθέτησης⁷.

3. Η ουσιώδης επένδυση

α) Η έννοια της επένδυσης

Περαιτέρω, η απόφαση εξειδικεύει την έννοια της ουσιώδους επένδυσης. Επένδυση, λοιπόν, μπορεί να αποτελέσει «η διάθεση χρηματοδοτικών μέσων ή/και

5. Κουμάντος, ο.π., σ. 503: «...η πρώτη λύση που δόθηκε από την Κοινοτική Οδηγία 96/9 και από τις τροποποιήσεις στο ν. 2121/1993 είναι η προστασία των βάσεων δεδομένων με του κανόνες περί πνευματικής ιδιοκτησίας ελαφρώς παραλλαγμένους στο θέμα της πρωτοτυπίας...η αξιούμενη στάθμη πρωτοτυπίας είναι χαμηλή...».

6. Η κρίση ότι κάτω από παρόμοιες συνθήκες και με τους ίδιους στόχους κανένας άλλος δημιουργός, κατά λογική πιθανολόγηση, δε θα ήταν σε θέση να δημιουργήσει έργο όμοιο ή ότι παρουσιάζει μια ατομική ιδιομορφία ή ένα ελάχιστο όριο «δημιουργικού ύψους», έτσι ώστε να ξεχωρίζει και να διαφοροποιείται από τα έργα της καθημερινότητας ή από άλλα παρεμφερή γνωστά έργα.

7. Συγκεκριμένα, η έλλειψη πρωτοτυπίας εντοπίζεται στο γεγονός ότι δεν υπάρχει δυνατότητα διαφορετικής επιλογής των στοιχείων της ένδικης βάσης, αφού «ο καθένας ο οποίος θα ήθελε να δημιουργήσει μια αντίστοιχη βάση δεδομένων στην ίδια επιλογή στοιχείων θα κατέληγε».

δαπάνη χρόνου, προσπαθειών και ενέργειας»⁸. Σύμφωνα με την απόφαση, οι επενδύσεις που χρήζουν προστασίας είναι εκείνες που πραγματοποιήθηκαν προκειμένου να καταρτιστεί η βάση δεδομένων και ιδιαίτερα στα στάδια της αναζήτησης και συλλογής του περιεχομένου της, δηλαδή της απόκτησης, ελέγχου ή παρουσίασης του περιεχομένου της (κάτι που αναφέρεται και στην ίδια την Οδηγία). Ως παρουσίαση δε, νοείται τόσο η κατά κυριολεξία παρουσίαση (το εξωτερικό σχήμα) της βάσης στο χρήστη, όσο και η διάρθρωση και η οργάνωση του περιεχομένου.

β) Το ουσιώδες της επένδυσης

Για να χαρακτηριστεί μια επένδυση ως ουσιώδης, θα πρέπει οι πόροι που επενδύθηκαν – ανθρώπινοι, τεχνικοί, οικονομικοί – να είναι σημαντικοί. Εδώ η απόφαση προσδιορίζει την έννοια του ουσιώδους λαμβάνοντας υπόψη δύο στοιχεία: πρώτον τις δαπάνες του κατασκευαστή για την κατασκευή της βάσης και τις αποσβέσεις του από την εκμετάλλευσή της και δεύτερον τη σημασία της φύσεως και του περιεχομένου της βάσης δεδομένων και του τομέα στον οποίον ανάγεται. Περαιτέρω, δεν απαιτείται η επένδυση να είναι σημαντική κατά απόλυτη έννοια, αλλά αρκεί να θεωρείται «επαρκώς ουσιώδης κατά έναν κανόνα de minimis».

Για τη συγκεκριμένη βάση δεδομένων αποδείχθηκε ότι οι επενδύσεις της κατασκευάστριας εταιρίας είναι ουσιώδεις ποσοτικά και ποιοτικά. Το δικαστήριο συγκεκριμένα εκτιμώντας τα έξοδα των λειτουργικών αναγκών της εταιρίας αφενός και τη θέση της ένδικης βάσης ανάμεσα στα άλλα προϊόντα της εταιρίας αφετέρου, συμπεραίνει πως τα ποσά που δαπανήθηκαν ήταν ιδιαίτερος υψηλά, ενώ η επίδικη βάση αποτελεί «το κύριο (αν όχι το αποκλειστικό) προϊόν της εταιρίας στο οποίο στηρίζονται τα τρία κύρια προϊόντα πληροφορικής που έχει κατασκευάσει και διανέμει η ίδια στους πελάτες της». Ακόμα, η απόφαση προσδιορίζει ότι:

- το ποσοτικά ουσιώδες της επένδυσης συνίσταται στη διάθεση σημαντικών χρηματοδοτικών μέσων για την κατασκευή, επέκταση, συντήρηση, οργάνωση και λειτουργία της βάσης δεδομένων,
- το ποιοτικά ουσιώδες της επένδυσης συνίσταται στη μεγάλη δαπάνη χρόνου, προσπαθειών και ενέργειας για την κατασκευή της επίδικης βάσης και ιδιαίτερα στη μίσθωση των εργασιών πολυμελούς εξειδικευμένου προσωπικού καθώς επίσης και στην πολύχρονη προσπάθεια ακόμη και των ίδιων των εταίρων.

4. Εξαγωγή και επαναχρησιμοποίηση

8. Η απόφαση εδώ φαίνεται να λαμβάνει υπόψη της τις αιτιολογικές σκέψεις 7, 12, 39 και 40, που συνοδεύουν την Κοινοτική Οδηγία.

Σε ότι αφορά το ζήτημα της εξαγωγής, η απόφαση αρκείται στην επανάληψη των όσων ορίζει η Οδηγία. Για την εξειδίκευση, όμως, της έννοιας «επαναχρησιμοποίηση», το δικαστήριο κάνει κάποιες παρατηρήσεις: θεωρεί ότι η απαγόρευση δεν αφορά μόνο πράξεις εμπορικής επαναχρησιμοποίησης, ότι οι τρόποι επαναχρησιμοποίησης που απαριθμούνται στην οδηγία, είναι ενδεικτικοί και ότι ιδιαίτερα ο όρος «διάθεση στο κοινό» θα πρέπει να ερμηνεύεται ευρέως.

Στην προκειμένη περίπτωση, η δουλκή αντιγραφή – μετά από αποκωδικοποίηση – της επίδικης βάσης από την εναγόμενη εταιρία - χρήστη και η ένταξη της βάσης σε δικό της πρόγραμμα αποτελεί εξαγωγή, ενώ η αναπαραγωγή του προγράμματος αυτού σε αντίγραφα και η διάθεσή τους από την εταιρία - χρήστη σε τρίτους αποτελεί επαναχρησιμοποίηση.

5. Συμπερασματικά

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η εν λόγω απόφαση είναι από τις πρώτες που έχουν εκδοθεί με αντικείμενο την Κοινοτική Οδηγία, το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών εφάρμοσε και ερμήνευσε σε ικανοποιητικό βαθμό τις διατάξεις για την προστασία των βάσεων δεδομένων. Η δε διάσταση των απόψεών του σε κάποια σημεία με μελετητές του ζητήματος, είναι περισσότερο σε θεωρητικό επίπεδο και δε φαίνεται να είχαν ουσιώδη επίδραση στο διατακτικό της και στην απονομή της δικαιοσύνης – κάτι που σε τελική ανάλυση είναι και το ζητούμενο.

Αθηνά Φραγκούλη

Ασκ. Δικηγόρος - Απόφοιτος Νομικής ΔΠΘ